

ADVIES AAN GEMEENTERAAD

Zaak	0965223395/223401
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Afdeling	Leefomgeving
Datum besluit college B&W	21 oktober 2025
Portefeuillehouder	J.W.H. Hodinius
Financiële consequenties	n.v.t.

ONDERWERP Centrumregeling Bureau Leren & Doorstromen

BESLISPUNT

Overwegende dat

- De Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 juli 2022 is gewijzigd ter verbetering van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen;

Gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

Besluiten

1. Bij zienswijze Instellen Centrumregeling voor bureau Leren & Doorstromen Parkstad.

OVERLEG GEVOERD MET (ADVIES INGEWONNEN BIJ)

Parkstadgemeenten

SAMENVATTING

Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen bureau VSV) helpt jongeren zonder diploma op weg naar onderwijs of werk. Om deze regionale samenwerking goed en duurzaam te organiseren, leggen de gemeenten dit nu formeel vast in een centrumregeling. Zo wordt de continuïteit en kwaliteit van begeleiding in de hele regio geborgd. Middels dit voorstel wordt de raad bij zienswijze gevraagd in te stemmen met het instellen van de voorgenomen centrumregeling voor Bureau Leren en Doorstromen Parkstad.

INLEIDING

Bureau Leren en Doorstromen Parkstad begeleidt jongeren van 12 tot 27 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, richting een diploma, passend onderwijs of werk. Deze regionale samenwerking bestaat al geruime tijd en draagt bij aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Sinds de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 is het verplicht om structurele samenwerking tussen gemeenten vast te leggen in een centrumregeling. Omdat de huidige bestuursovereenkomst in 2025 afloopt en de Wet van School naar Duurzaam Werk op 1 januari 2026 in werking treedt, is dit hét moment om de samenwerking formeel te borgen via een centrumregeling. Hiermee wordt continuïteit, duidelijkheid in verantwoordelijkheden en een stabiele samenwerking tussen Heerlen (centrumgemeente) en de partnergemeenten gegarandeerd.

WET- EN REGELGEVING

Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

STRATEGISCHE VISIE / BELEIDSPROGRAMMA

Dit voorstel behoort tot programma 4. Onderwijs.

RELATIE MET BESTAAND BELEID / EERDERE VOORSTELLEN

n.v.t.

OVERWEGINGEN

Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad) bestaat al geruime tijd. Het doel is om jongeren van 12 tot 27 jaar, die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, te begeleiden naar een diploma of een andere passende vorm van onderwijs of werk. De kern van deze samenwerking is terug te brengen tot één belangrijke doelstelling, namelijk een passende bedrijfsvoering van goede kwaliteit voor alle deelnemende gemeentes, dus zowel de centrumgemeente als de partnergemeentes.

De centrumregeling

Een centrumregeling is een vorm van samenwerking tussen bestuursorganen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Hierbij worden bepaalde bevoegdheden van de partnergemeenten overgedragen aan de centrumgemeente, zodat deze de afgesproken taken kan uitvoeren. In dit geval vindt die overdracht plaats via mandaat. Dat betekent dat:

1. Bevoegdheden wel worden uitgevoerd door de centrumgemeente, maar de partnergemeenten politiek en juridisch verantwoordelijk blijven.
2. Het college van een partnergemeente instructies kan geven, zelf bevoegdheden kan blijven uitoefenen of het mandaat kan intrekken.
3. De uitvoering plaatsvindt volgens het Algemeen Mandaatbesluit van de centrumgemeente.
4. Archivering en naleving van de AVG onder verantwoordelijkheid van de centrumgemeente vallen.

De gemeenteraad van een partnergemeente kan het eigen college volledig ter verantwoording roepen over deze taken (artikel 169 Gemeentewet)

Wijziging in de wet

Sinds 1 juli 2022 is de Wgr gewijzigd. Als een centrumgemeente structureel taken uitvoert voor andere gemeenten, is een centrumregeling verplicht. Bureau Leren en Doorstromen Parkstad voert voor de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal onder andere de volgende wettelijke taken uit:

1. De Leerplichtwet 1969
2. Onderdelen van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs
3. De Wet van School naar Duurzaam Werk
4. Taken rondom vroegtijdig schoolverlaten

Heerlen is hierbij de centrumgemeente. In het verleden lag de samenwerking vast in een bestuursovereenkomst, maar door de wetswijziging moet dit nu via een centrumregeling.

Omdat de huidige bestuursovereenkomst in 2025 afloopt en de Wet van School naar Duurzaam Werk op 1 januari 2026 in werking treedt, is dit het geschikte moment om de centrumregeling formeel vast te stellen. Zo wordt ook het hiaat hersteld dat sinds de wijziging van de Wgr in 2022 bestaat.

Samenwerking

De centrumregeling is nadrukkelijk bedoeld als samenwerking. Het gaat om gezamenlijke besluitvorming over strategie en uitvoering, niet om een eenzijdige inrichting door de gemeente Heerlen.

Hoewel alleen Heerlen als centrumgemeente de uitvoering op zich neemt, blijft het belangrijk dat alle gemeenten betrokken zijn. Afstemming over de uitvoering, wederzijdse verwachtingen en gezamenlijke doelen is essentieel. Daarom voorziet de regeling in verschillende overlegvormen om de samenwerking te bewaken en te versterken.

1. *De centrumregeling voor Bureau Leren en Doorstromen Parkstad versterkt regie en sturing.*

De centrumregeling creëert een uitvoeringsorganisatie voor de regio waardoor besluitvorming sneller gaat, een eenduidige werkwijze is en er minder afstemmingsoverleggen nodig zijn.

2. *Een centrumregeling verbetert de monitoring en datadeling in de regio op het gebied van leren en doorstromen.*

Gezamenlijke monitoring en datadeling wordt beter gefaciliteerd waardoor sneller kan worden bijgestuurd en interventies op regionaal niveau kunnen worden gemeten en resultaten kunnen worden gedeeld.

- 1.3 *Een centrumregeling heeft een duidelijke juridische structuur die samenwerking makkelijker en stabiel maakt dan losse afspraken.*

Dit helpt bij rechtmatigheid en verantwoording richting Rijk (VSV-gelden, WEB-afspraken).

1.4 *Een centrumregeling borgt de samenwerking structureel.*

Dit staat los van wisseling van bestuurders of in beleidsprioriteiten.

Tegenargumenten en risico's

1. *De centrumregeling zorgt voor minder autonomie voor de afzonderlijke gemeenten.*

Gemeenten dragen de beleids- en uitvoeringsbevoegdheid over aan de centrumregeling, hierdoor verliezen ze directe sturing en zijn minder flexibel in het leggen van eigen accenten in beleid; dit deden ze echter in het verleden door het instellen van een bestuursovereenkomst ook al.

1.2 *Een centrumregeling vereist vertrouwen en een gelijkwaardige samenwerking*

Als partners verschillen in visie op aanpak of tempo kan dit leiden tot spanningen.

OPTIES

n.v.t.

PERSONELE ASPECTEN

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

n.v.t.

AANBESTEDING

n.v.t.

COMMUNICATIE

EVALUATIE

De werking centrumregeling wordt elke 4 jaar, gelijktijdig met de dienstverleningsovereenkomst, geëvalueerd.

VERVOLG / PLANNING

Het streven is om de regeling per 01-01-2026 in te stellen of in ieder geval zo snel als haalbaar. Vanaf 01-01-2026 wordt op verzoek van de colleges gehandeld alsof de regeling al was vastgesteld.

BIJLAGEN

1. Centrumregeling Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (ID: 223402)

BESLISPUNT

Overwegende dat

- De Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 juli 2022 is gewijzigd ter verbetering van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen;

Gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

Besluiten

1. Bij zienswijze Instellen Centrumregeling voor bureau Leren & Doorstromen Parkstad.

In haar vergadering van d.d. 21 oktober 2025

Het college van burgemeester en wethouders in Simpelveld,

De secretaris,

De burgemeester,

De heer G.H.J. Hollands

Mevrouw S.C.J. Scheepers